

Més de 15.000 persones es manifestaren pels carrers de Palma el 24 de març d'enguany. Protestaven contra el projecte d'incineradora de Son Reus.

Fem perillós

La construcció d'una incineradora de residus sòlids a Palma ha aixecat una de les més intenses polèmiques dels últims anys a Mallorca.

El 24 de març d'enguany més de quinze mil persones es manifestaven pels carrers de Palma contra la construcció d'una incineradora de residus sòlids a Son Reus (Palma). Era l'acte més important d'una llarga campanya que, fins ara, ha aconseguit reunir 34.000 signatures contràries a la decisió del Consell Insular de Mallorca (CIM) de construir la planta incineradora. Els dos partits majoritaris, PP i PSOE, n'aproven la construcció, contra l'oposició frontal dels nacionalistes del PSM i dels ecologistes.

En la llarga batalla es mesclen informes d'organismes internacionals, acusacions d'agressions ambientals i sanitàries contra la població, desqualificacions professionals... Però si res no canvia de manera immediata, el proper mes de juny està previst que entri en funcionament la primera fase de la planta de Son Reus.

Les parts en conflicte, CIM i empresa constructora per un costat i els grups opositors per l'altre, no coincideixen en res, ni tan sols en la

confiança que atorguen als informes d'organismes i d'experts internacionals sobre la possible toxicitat de les emissions de la central per als ciutadans.

La setmana passada aquest setmanari va poder parlar amb el doctor Carles Amengual, portaveu de Metges contra la Incineració, un col·lectiu que actualment agrupa més de 400 professionals de la medicina que s'oposen frontalment a la construcció d'aquesta planta incineradora.

Càncer. El doctor Amengual assegura que l'emissió de dioxines provocarà càncer, d'acord amb l'Agència Americana del Medi Ambient (EPA), "que ha fet públic el passat dia 13 de setembre un document de més de 2.000 pàgines, després de 3 anys d'investigació, en què afirma la relació entre dioxines i càncer, com també amb d'altres malalties: alteracions del sistema reproductor, supressió immunitària, alteracions hormonals... La principal font d'emissió de dioxines és en un 95% deguda a

la combustió de residus, sobretot per les incineradores municipals i hospitalàries, segons assegura l'EPA. Es a dir, amb la construcció de la incineradora de Son Reus tant l'empresa constructora com els polítics juguen amb la salut dels mallorquins". Amengual insisteix en el tema sanitari: "Els metges de Mallorca que ens oposam públicament a la incineradora som molts, i fins hores d'ara només un s'ha manifestat a favor. Però resulta que aquest metge ha treballat durant quinze anys en una de les empreses que participa dins l'empresa TIRME, constructora de la planta".

El portaveu de Metges contra la Incineració va més lluny i assegura que "alguns polítics i l'empresa constructora el que fan realment és enriure's de la salut dels mallorquins únicament per un negoci", fent al·lusió al PP i PSOE, que donen suport a la planta, i a l'empresa TIRME, que construeix la central i que està formada per Fomento de Construcciones y Contratas i Dragados y Construcciones i l'empresa elèctrica de Balears GESA.

La qüestió econòmica és, segons Amengual, el fonament de tot: "Aquí a Mallorca la planta serà un negoci rodó, que mourà cada any uns 1.000 milions de pessetes, al llarg de 25 anys. És curiós, però, que no es plantegin fer la planta a Menorca, per què? Senzillament perquè no seria bon negoci, ja que, entre d'altres coses, Menorca té una població d'unes 80.000 persones només. A Mallorca sí que és un bon negoci perquè cobraran per cada tona de residus que els ajuntaments els donin, a més amb aquests residus crearan una energia que es vendrà a GESA, empresa que la vendrà posteriorment als ciutadans. Un negoci fabulós. No és que em sembli malament que una empresa cerqui el negoci, al cap i a la fi estam en un mercat lliure, però és intolerable que guanyin doblers a costa de la salut dels ciutadans".

Seguretat. Un portaveu de l'empresa constructora refusa els arguments del doctor Amengual. Angel Fernández, gerent de TIRME, posa en qüestió l'informe de l'EPA: "de moment només és un esborrany, i no ens consta que tengui caràcter oficial; únicament és un esborrany que no pot ser utilitzat com a opinió oficial de l'agència americana". TIRME assegura que "l'emissió de dioxines en plantes com la de Mallorca no té cap perill per a la salut. Països com Alemanya, Dinamarca i Suècia han permès la construcció de plantes iguals perquè gairebé no emeten dioxines".

El president del CIM, Joan Verger (PP), també s'ha manifestat sobre els hipotètics perills sanitaris: "L'emissió de dioxines serà pràcticament inapreciable. Perquè la gent tengui un coneixement del tema hem d'informar que els vehicles diesel matriculats a Palma contaminen 100 vegades més que una incine-

radora". Pel que fa a l'informe de l'EPA, Verger coincideix amb TIRME: "Es tracta d'un esborrany de treball que no té validesa oficial i no hauria de ser interpretat com a representació de la política oficial de l'agència".

El PSIB-PSOE –partit que va proposar inicialment la incineradora– dona plenament suport a aquesta solució". Segons opina el seu secretari general, Francesc Triay, "el que és veritablement perillós és el procediment actual de combustió lenta, i en alguns casos espontània, dels residus en els abocadors", que provoquen emissions incontrolades i contaminants. Els socialistes es mostren partidaris d'un control estricte de la planta incineradora, "amb vigilància diària de les emissions per veure si aquestes s'ajusten als paràmetres exigits". Aquest control, opina Triay, hauria d'anar a càrrec d'una comissió dins la qual hi fossin presents, a més dels partits polítics, "les organitzacions no governamentals amb accés directe als ordinadors de control". Si aquestes condicions es compleixen, el secretari general del PSIB-PSOE assegura que Mallorca "tindrà la mateixa qualitat ambiental que Dinamarca, que és el país més exigent en aquesta matèria de tota Europa; i si no fos així, la planta s'haurà de clausurar o reformar".

El portaveu de Metges contra la Incineració no comparteix aquestes opinions. Carles Amengual assegura que els polítics que posen en dubte la validesa de l'informe de l'EPA "manipulen descaradament, necessiten alterar, enganyar i pagar la informació per fer-nos combregar amb rodes de molí". Posa com exemple un anunci pagat pel CIM a tots els diaris de Palma (dia 22 de maig d'enguany), "amb un cost de més de mig milió de pessetes pagat per tots els ciutadans", defensant el sistema d'incineració; un anunci con-

Carles Amengual, portaveu de Metges contra la Incineració, col·lectiu que agrupa més de 400 professionals de la medicina de l'illa de Mallorca: "Alguns polítics i l'empresa TIRME s'enriuen de la salut dels mallorquins."

JOAN CELIA

Joan Verger, president del Consell Insular de Mallorca. Assegura, contra l'opinió popular, que la incineradora no tindrà cap efecte nociu per a la salut.

tra el qual els grups opositors a la incineradora varen recórrer davant el Defensor del Poble per presumpta publicitat enganyosa i que la institució de defensa popular de moment ja ha acceptat a tràmit. L'informe de l'EPA, segons Amengual, té un caràcter "absolutament oficial", si bé és cert que "està a exposició pública per ser enriquit amb noves aportacions", la qual cosa, però, "no li resta cap tipus de validesa al fet fonamental que s'ha provat: que l'emissió de dioxines pot provocar càncer, entre d'altres coses".

Pel que fa als controls anunciats sobre l'emissió de dioxines, el doctor Amengual és molt escèptic, "sobretot si tenim en compte que en els més de deu anys d'explotació de l'actual incineradora només s'han mesurat quatre vegades les emissions a l'atmosfera".

El portaveu de Metges contra la Incineració tampoc no dóna cap crèdit a les paraules tranquil·litzadores del president del CIM: "el senyor Verger està molt desinformat perquè el diesel no emet dioxines".

Actualment a l'estat espanyol s'han aturat 25 plantes incineradores. Algunes amb el vot decididament contrari a la incineració del PSOE. Una actitud que Amengual no dubta a qualificar de "contradictòria" amb la postura del PSIB-PSOE. A Europa funcionen plantes d'aquest tipus a molt països, "però s'ha de fer una precisió important, funcionen des de fa molts anys i les indemnitzacions que s'haurien de pagar per tancar-les serien astronòmiques". L'argument del seu funcionament a països molt protectors del medi ambient no és vàlid tampoc segons el doctor Amengual: "El problema és que quan es constrüen no hi havia la informació que nosaltres tenim ara; l'aberració és que deixem construir-la sabent el que sabem".

Els experts. Un altre aspecte de la polèmica sobre la possible toxicitat de les emissions de la planta és la utilització de les opinions d'experts mèdics.

El mes de maig passat es va fer una taula rodona sobre el tema de la incineradora de Son Reus. Hi participaren diversos metges especialistes en toxicologia. El debat es va fer a les instal·lacions de la Universitat de les Illes Balears.

Els grups opositors denuncien que aquella taula rodona va ser "un frau" perquè convidaren tres metges favorables a la incineració i perquè la moderadora (Isabel Ensenyats, de la Conselleria de Sanitat) també és una clara partidària de la incineració. A més, diuen, "la UIB, que no s'ha pronunciat sobre aquest tema, va ser utilitzada per TIRME i el Consell Insular de Mallorca" per intentar donar un caràcter més científic a una taula rodona "trucada". Asseguren que l'única veu discordant va ser la del doctor Roland Knebushe, convidat per Metges contra la Incineració, "el qual es va assabentar per casualitat del debat i hi va participar arribant una hora tard, tot i que oficialment constava com un dels participants".

A la taula rodona, organitzada pel CIM, hi participaren els doctors Ulf G. Ahlberg, d'Estocolm, Josef Abel, de Düsseldorf, Helmut Greim i Roland Knebushe. Els tres primers es mostraren totalment d'acord amb la incineració. El quart, convidat per Metges contra la Incineració, s'hi mostrà decididament en contra.

El doctor Amengual mostrà a aquest setmanari un extens dossier per demostrar la poca solvència de les opinions d'un dels metges, el doctor Greim, el qual ha estat acusat per l'audiència de Frankfurt "de corrupció, incompetència professional, copiar treballs d'altres científics i connivència amb les empreses de la incineració", segons assegura el portaveu de Metges contra la Incineració.

El president del Consell Insular de Mallorca, Joan Verger, considera que les opinions del doctor Amengual "són un intent de desqualificació de professionals de reconegut prestigi internacional" i insisteix a dir que el tractament del fem, a la planta de Son Reus, "es farà amb les millors condicions per garantir la salut dels ciutadans de Mallorca".

A pesar de tota la polèmica, de la manifestació del mes de març i de les 34.000 signatures recollides contra la incineració —un 5%, aproximadament, de la població absoluta de Mallorca— el proper juny començarà a funcionar la planta de Son Reus. Els grups opositors, però, encara tenen esperança: "Això és un gran escàndol i no ens aturarem, arribarem als tribunals, a més mobilitzacions populars... no podem deixar que enverinin el futur dels nostres fills".

Miquel Payeras